

SÍMILE

--- Butlletí del COBDCV // 2° Època // ISSN 2171-6293 ---

METADADES DE QUALITAT EN BIBLIOTEQUES: LA CLAU PER A L'ORGANITZACIÓ I L'ACCÉS A LA INFORMACIÓ

Paraules clau: Metadades, Biblioteques, Catalogació, Accés a la informació. Qualitat de les metadades.

A les biblioteques, les metadades són la columna vertebral que permet l'organització i l'accés eficient a la informació. Aquestes dades exerceixen un paper fonamental en la catalogació i classificació dels recursos bibliogràfics, facilitant als usuaris la localització de materials rellevants. Però, què són les metadades i com han evolucionat a les biblioteques? Explorem aquests conceptes i analitzem l'estat actual de les metadades en l'àmbit bibliotecari.

Què són les metadades?

Les metadades són, en essència, dades sobre dades. En el context de les biblioteques, són descripcions estructurades que identifiquen i caracteritzen els recursos bibliogràfics. Aquestes descripcions inclouen informació sobre el títol, autor, data de publicació, editorial, matèria, i altres atributs rellevants d'un llibre, revista, article, enregistrament d'àudio, o qualsevol altre tipus de recurs que es pugui trobar en una biblioteca.

Tipus de metadades

Les metadades exerceixen un paper fonamental a les biblioteques en proporcionar informació clau en tres àrees principals ⁽¹⁾. En primer lloc, les **metadades administratives** s'ocupen d'aspectes com la creació, la gestió de drets i el control d'accés dels recursos, facilitant la seva administració. Les **metadades descriptives**, d'altra banda, se centren a proporcionar detalls sobre els continguts dels recursos, com ara títol, autor, resum i paraules clau. Finalment, les **metadades estructurals** es dediquen a

SÍMILE

--- Butlletí del COBDCV // 2ª Època // ISSN 2171-6293 ---

l'organització dels recursos i a la seva relació amb altres, incloent detalls com ubicació física, número d'edició i la seva pertinença a sèries, la qual cosa millora la navegació i la cerca a les biblioteques.

Evolució de les metadades a les biblioteques

Al llarg de la història, les biblioteques han emprat diferents sistemes i estàndards per gestionar les metadades. Inicialment, això es feia de manera manual, amb fitxes de catalogació físiques que contenien informació sobre cada llibre. Amb l'arribada de la tecnologia ⁽²⁾, es van desenvolupar sistemes automatitzats de catalogació que van permetre una gestió més eficient de les metadades.

Avui dia, les biblioteques utilitzen estàndards com MARC ⁽³⁾ (MACHINE-Readable Cataloging) i Dublin Core ⁽⁴⁾ per a la creació i gestió de metadades. Aquests estàndards han evolucionat per adaptar-se a les necessitats canviants de les biblioteques en l'era digital, permetent una catalogació més precisa i un accés més ràpid a la informació.

La importància de tenir i mantenir metadades de qualitat

Les metadades faciliten **la cerca** eficient de recursos, **millorant la precisió** en la classificació i etiquetatge dels mateixos. Una bona gestió de metadades promou **la interoperabilitat** entre biblioteques i sistemes de gestió, la qual cosa facilita el préstec interbibliotecari i l'accés a recursos de diferents institucions. A més, contribueixen a **la preservació de recursos digitals** al llarg del temps.

Per a això és imprescindible que les metadades que descriuen els recursos siguin de la màxima qualitat, precisos, confiables, complets, actualitzats i útils. Que siguin realitzats per catalogadors experts i que puguin comptar amb la revisió i l'enriquiment per part d'altres bibliotecaris, aprofitant les potencialitats de la catalogació compartida ⁽⁵⁾. El catàleg col·lectiu WorldCat ⁽⁶⁾ és un exemple de com la catalogació col·laborativa i la revisió per experts contribueixen a la qualitat de les metadades bibliogràfiques.

SÍMILE

--- Butlletí del COBDCV // 2º Època // ISSN 2171-6293 ---

Catalogación en WorldCat

Reptes presents i futurs

A mesura que les biblioteques continuen adaptant-se a l'entorn digital, enfronten nous desafiaments en la gestió de metadades ⁽⁷⁾. Alguns d'aquests reptes inclouen:

1. L'assegurament de la qualitat i actualització de les metadades: la diversitat de nous formats i el seu creixement exponencial fa de vital importància aplicar nous fluxos de treball cooperatius que permetin dur a terme una gestió més efectiva i proporcionar un accés fluid a la informació a les biblioteques, promovent la col·laboració i el manteniment de col·leccions digitals a llarg termini.

SÍMILE

--- Butlletí del COBDCV // 2° Època // ISSN 2171-6293 ---

2. La necessitat de formació contínua dels professionals: el sorgiment de nous formats digitals de documents i la propera arribada de nous estàndards de metadades com BIBFRAME ⁽⁸⁾, fan que tant els nous professionals com els catalogadors experimentats necessitin noves habilitats per adaptar-se exitosament a un entorn tan canviant. ⁽⁹⁾
3. La transició a la propera generació de metadades: el futur immediat del treball amb metadades en biblioteques es veurà condicionat pel pas d'elaborar descripcions basades en cadenes de caràcters a descripcions fonamentades en dades enllaçades, és a dir, en entitats i les seves relacions, que permetin enriquir la informació descriptiva a partir de fonts externes és un repte pròxim que porta anys debatent-se. ⁽¹⁰⁾
4. Qüestions ètiques: la gestió de metadades ha d'abordar qüestions de privacitat i ètica en l'era de la informació digital. Per a això també s'ha de respectar la representativitat dels diversos col·lectius presents en els documents des de l'equitat, la diversitat i la inclusió. En aquest sentit, OCLC Research porta publicant diverses entrades sobre aquesta qüestió al seu blog *Hanging Together* ⁽¹¹⁾.
5. Intel·ligència artificial i automatització: la integració de la intel·ligència artificial i l'automatització en la creació i gestió de metadades promet millorar l'eficiència. Aquesta novetat planteja preguntes sobre la qualitat i la precisió de les metadades generades automàticament, però el seu proper desenvolupament també constitueix una gran oportunitat de millora de la qualitat de les metadades. ⁽¹²⁾

Conclusions

Les metadades exerceixen un paper cabdal en l'organització i l'accés a la informació a les biblioteques. A mesura que la tecnologia avança, és essencial que les biblioteques continuïn adaptant-se i evolucionant en el seu enfocament de les metadades per satisfer les necessitats canviants dels usuaris. La gestió eficient de les metadades assegura que les biblioteques continuïn sent fonts fiables d'informació en l'era digital.

SÍMILE

--- Butlletí del COBDCV // 2º Època // ISSN 2171-6293 ---

Bibliografia

1. *Descripción de objetos digitales: metadatos*. **Testa, Patricia i Ceriotto, Paula**. Mendoza, Argentina : Biblioteca Nacional Mariano Moreno, 2012.
2. *El aprovechamiento de los metadatos en las bibliotecas*. **Rodríguez García, Ariel Alejandro**. Sant Josep, Costa Rica : E-Ciències de la Informació, 2013, Vol. 3, Núm. 1. 1659-4142.
3. **Biblioteca Nacional de España**. Marc 21 para registros bibliográficos. *bne.es*. [En línea] de 2023. [Citat el: 1 de novembre 2023.] <https://www.bne.es/es/publicaciones/marc21-registros-bibliograficos>. NIPO: 824-21-022-8.
4. **DCMI**. Dublin Core™ User Guide. *Dublin Core*. [En línea] 2023. [Citat el: 1 de novembre 2023.] <https://www.dublincore.org/resources/userguide/>.
5. **OCLC**. WorldCat quality efforts to enhance millions more records. *oclc.org*. [En línea] OCLC, 11 de maig de 2022. [Citat el: 2 de novembre de 2023.] <https://www.oclc.org/en/news/announcements/2022/worldcat-quality-enhancements.html>.
6. —. WorldCat.org. [En línea] OCLC, 2023. [Citat el: 3 de novembre de 2023.] <https://www.worldcat.org/es>.
7. **Biblioteca Nacional de España**. Traducción de informe de OCLC «Transitioning to the Next Generation of Metadata ». *bne.es*. [En línea] Biblioteca Nacional d'Espanya, 9 d'abril de 2021. [Citat el: 1 de novembre de 2023.] <https://www.bne.es/es/noticias/0407-informe-oclc>.
8. **Library of Congress**. Bibliographic Framework Initiative. *loc.gov*. [En línea] Library of Congress, 2023. [Citat el: 1 de novembre de 2023.] <https://www.loc.gov/bibframe/>.

SÍMILE

--- Butlletí del COBDCV // 2º Època // ISSN 2171-6293 ---

9. **Stine, Kathryn.** Filling the bench: Evolving roles in metadata job descriptions and hiring. *Hanging Together: the OCLC Research blog*. [En línia] OCLC, 15 de febrer de 2023. [Citat el: 1 de novembre de 2023.] <https://hangingtogether.org/filling-the-bench/>.
10. **Mixter, Jeff.** Turning bibliographic metadata into actionable knowledge. *Next Blog*. [En línia] OCLC, 29 de febrer de 2016. [Citat el: 1 de novembre de 2023.] <https://blog.oclc.org/next/turning-bibliographic-metadata-into-actionable-knowledge/>.
11. **OCLC Research.** Equity, diversity, inclusion (EDI). *Hanging Together: the OCLC Research Blog*. [En línia] OCLC, 2023. [Citat el: 1 de novembre de 2023.] <https://hangingtogether.org/category/edi/>.
12. **Toves, Jenny.** Machine Learning and WorldCat: improving records for cataloging and discovery. *Hanging Together: the OCLC Research blog*. [En línia] OCLC, 14 d'agost de 2023. [Citat el: 1 de novembre de 2023.] <https://hangingtogether.org/machine-learning-and-worldcat-improving-records-for-cataloging-and-discovery/>.

SÍMILE

--- Butlletí del COBDCV // 2º Època // ISSN 2171-6293 ---

Autors:

Francesc García Grimau

És Graduat en Informació i Documentació per la Universitat de Barcelona i Màster Universitari en Gestió Estratègica de la Informació i el Coneixement a les Organitzacions per la Universitat Oberta de Catalunya. Actualment treballa com a Consultor de Biblioteques a OCLC España i codirigeix la Revista ÍTEM del Col·legi Oficial de Bibliotecaris-Documentalistes de Catalunya.

Natalí Muñoz Segura

És Graduada en Informació i Documentació per la Universidad de Granada. Actualment treballa com a Assistent de Serveis a OCLC España.